

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Opleiding tot leraar Basisonderwijs van de Hogeschool iPabo

Gegevens

datum	Naam instelling	: Hogeschool iPabo
30 september 2015	Naam opleiding	: hbo-bachelor
onderwerp	Opleiding tot leraar Basisonderwijs (240 ECTS)	
Besluit	Datum aanvraag	: 10 juli 2015
accreditatie hbo-ba	Graad opleiding	: Bachelor of Education
Opleiding tot leraar	Varianten opleiding	: deeltijd, voltijd
Basisonderwijs van de	Locaties opleiding	: Alkmaar, Amsterdam
Hogeschool iPabo	Datum goedkeuren panel	: 2 februari 2015
(004215)	Datum locatiebezoeken	: 1 en 2 april 2015
uw kenmerk	Datum visitatierapport	: 19 juni 2015

Beoordelingskader

ons kenmerk	Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2014, nr 36791).
NVAO/20152519/ND	
bijlagen	

3

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

De bacheloropleiding tot leraar Basisonderwijs van Hogeschool iPabo leidt leraren op voor het basisonderwijs. De hogeschool is gevestigd in Amsterdam en Alkmaar. Zij biedt, naast een voltijdprogramma een vierjarig en een verkort deeltijdprogramma aan alsmede bi-diplomeringstrajecten. Zo verzorgt iPabo in samenwerking met de opleiding Pedagogische Wetenschappen van de Vrije Universiteit Amsterdam de universitaire pabo waar studenten twee bachelorsdiploma's kunnen behalen: de hbo-bachelor leraar basisonderwijs en de wo-bachelor Pedagogische wetenschappen. In samenwerking met Hogeschool Inholland biedt iPabo een bidiplomeringstraject leraar basisonderwijs en tweedegraads leraar Nederlands of Aardrijkskunde. Tot slot biedt iPabo de 'Sportklas' aan, waar excellente studenten een diploma tot leraar basisonderwijs en vakleerkracht bewegingsonderwijs kunnen behalen.

Inlichtingen

Lieve Desplenter
+31 (0) 70 312 23 39
l.desplenter@nva.o.net

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301
info@nva.o.net | www.nva.o.net

De opleiding baseert zich op de landelijke SBL-competenties die onder begeleiding van de Stichting Beroepskwaliteit Leraren (SBL) tot stand zijn gekomen en op de landelijke kennisbases. De opleiding geeft de competenties een sterke eigen inkleuring, gekoppeld aan de i van interreligieus en de o van oordeelsvorming. De studenten worden cultuurdrager en verwerven specifieke vaardigheden op het gebied van levensbeschouwelijke vorming van kinderen. De opleiding besteedt in de eindkwalificaties expliciet aandacht aan het ontwikkelen van een open, lerende en onderzoekende houding, waarin oordeelsvorming als continue 'aanjager' van het professioneel handelen van leerkrachten een belangrijke rol speelt.

Studenten en werkveld herkennen zich goed in dit profiel en waarderen de focus. Een sterk punt is ook het nauwe contact met vakgenoten en vertegenwoordigers vanuit het werkveld waaronder de werkveldcommissie, de vijf kernbesturen en de zes 'buitenringbesturen' van het project Samen Professioneel Sterk, over de actuele eisen aan de startende leerkracht en over de vijf uitstroomprofielen waartoe de opleiding samen met het werkveld heeft besloten. Het auditteam acht op grond van bovenstaande een oordeel 'goed' zeker op zijn plaats.

Programma

Het programma kent een duidelijk opbouw met een generieke majorfase, een minorfase en drie programmagebieden: Competent handelen, Kennisbasis en Persoonlijke professionaliteit.

Deze programmagebieden komen in alle studiejaar terug en zorgen voor verticale samenhang. De inhoudelijke horizontale samenhang behoeft nog aandacht. De curriculumcommissie is daarmee al aan de slag.

Het programma heeft aantoonbaar verbanden met de actuele ontwikkelingen in het werkveld, zoals voor- en vroegschoolse educatie (VVE), passend onderwijs, opbrengstgericht werken, talentontwikkeling, diversiteit en kritisch burgerschap. Met haar vijf uitstroomprofielen sluit de opleiding hier nauw op aan. Ook is er in het curriculum veel aandacht voor interreligieus onderwijs (de i) en oordeelsvorming (de o). Interreligieus onderwijs is door het hele curriculum heen verweven. Studenten sluiten hun studie o.a. af met een eindwerkstuk 'Godsdienst/levensbeschouwing' gekoppeld aan de keuze voor een differentiatie protestants- christelijk, katholiek, islamitisch of religieuze diversiteit. De internationale dimensie behoeft nog aandacht. De opleiding heeft daarvoor al wel plannen ontwikkeld.

De opleiding zorgt ervoor dat de studenten de vereiste competenties en beroepsvaardigheden kunnen ontwikkelen via de vele uren stage, de beroepstaken (majorfase) en de opdrachten gekoppeld aan de leeftijd specialisatie en de uitstroomprofielen (minorfase). De opleiding besteedt via de leer- en onderzoeksleerlijn voldoende aandacht aan het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden. Aandachtspunt is studenten aan te zetten tot verdieping van hun onderzoek aan de hand van theorie en tot een kritische reflectie op de onderzoeksuitkomsten.

De opleiding gaat in haar didactiek voor alle studenten uit van de sociaal-constructivistische leertheorie, maar zij is zich al aan het oriënteren op meer maatwerk. De gehanteerde werkvormen passen bij de drie programmagebieden. Ook hier kan de opleiding nog meer maatwerk bieden, bijvoorbeeld in de vorm van blended learning.

Pagina 3 van 7 Het programma is studeerbaar, maar de opleiding mag de studielast van de eerste twee studiejaar voor de voltijdstudenten nog eens tegen het licht gehouden: studenten ervaren een piekbelasting bij het toetsen, maar vinden de studie zelf niet heel zwaar. Uit de gesprekken met de curriculumcommissie is gebleken dat zij al deze aspecten aandacht wil geven bij de herziening van het curriculum. Ze wil daarbij de huidige inhoudelijke overlap verminderen door meer vakkenintegratie. Dat acht het auditteam belangrijk.

De verplichte studiekeuzecheck rondom de drie programmagebieden is een doeltreffend instrument om studenten advies te geven en hen al voor de poort te laten ervaren wat de studie inhoudt. De opleiding biedt een breed palet aan mogelijkheden voor een gedifferentieerde instroom. Het auditteam acht het prijzenswaardig, dat de opleiding zich extra inspant met doorstroomprogramma's en deficiëntieprogramma's om mbo-studenten van allochtone herkomst als leraar voor het basisonderwijs op te leiden.

Het auditteam beoordeelt de standaarden 2, 3 en 4 met betrekking tot het programma, het ontwikkelen van beroepsvaardigheden, de inhoud en de vormgeving als 'voldoende' en standaard 5, de aansluiting op de instromende studenten, als 'goed'.

Personeel

Het auditteam trof een zeer bevlogen team aan met een grote drive, dit ondanks de grote werkdruk van de laatste jaren. Het auditteam beveelt het management aan deze werkdruk nauwgezet te blijven monitoren.

De docenten zijn ruimschoots gekwalificeerd voor het ontwikkelen van onderwijs en het geven van lessen. Het aantal docenten met een master of PhD is voorbeeldig. De docenten kennen het werkveld van de basisschool uit eigen ervaring en zijn een rolmodel voor de studenten.

De docenten zijn voortdurend bezig met hun eigen professionalisering en velen zijn actief betrokken bij het doen van onderzoek. De opleiding zorgt ook voor adequate training van schoolopleiders en mentoren, opdat het samen opleiden met de basisscholen inderdaad samen opleiden wordt.

Op basis van bovengenoemde sterke punten, komt het auditteam tot het oordeel 'goed' voor deze standaard.

Voorzieningen

Beide locaties – Alkmaar en Amsterdam – beschikken over de voorzieningen die nodig zijn voor het uitvoeren van de drie programmagebieden. In de mediatheken op beide locaties is het benodigde studiemateriaal aanwezig: vakspecifieke (digitale) materialen, een uitgebreide collectie basisschoolmethoden en een actuele collectie jeugdliteratuur. ICT is nog een aandachtspunt, mede gelet op de implementatie van de leer-werkomgeving SharePoint en de inrichting van werkplekken.

Het auditteam acht de schoollabs 'Speleon' voor het jonge kind op de locatie Amsterdam en het op te richten 'Exploreon' voor het oudere kind op de locatie Alkmaar mooie constructen om de live-onderzoekscomponent binnen de opleiding brengen. Tevens bieden deze leeromgevingen de studenten de mogelijkheid gerichte (les)activiteiten te ontwikkelen en uit te voeren.

Studieloopbaanbegeleiding en de informatievoorziening zijn goed op orde. De studenten zijn hierover zeer te spreken. Zij ervaren alle docenten als zeer toegankelijk en betrokken.

Pagina 4 van 7 Het auditteam beoordeelt standaard 7 (materiële voorzieningen en huisvesting) als 'voldoende' en standaard 8 (studiebegeleiding en informatievoorziening) als 'goed'.

Kwaliteitszorg

De opleiding kent een uitgebreide en goed gedocumenteerde evaluatiecyclus en betreft daar actief de studenten, docenten, examencommissie, werkveld en alumni bij. Sterke voorbeelden zijn de studentpanels, waarin alle studenten minimaal één keer tijdens hun studie moeten deelnemen en de actieve opleidingscommissie waarin ook werkveld en alumni vertegenwoordigd zijn. De opleiding treft waar nodig verbetermaatregelen, monitort de voortgang en informeert de studenten over de uitkomst daarvan. Door de instelling van het Groot Werkoverleg van College van Bestuur, management en staf, zorgt het management dat het nog beter zicht heeft op de resultaten van uitgezette acties en op samenhang daartussen. Het auditteam acht een oordeel 'goed' voor deze standaard daarom op zijn plaats.

Toetsing

Het toetsstelsel van de opleiding staat als een huis. De opleiding heeft in het Handboek Toetsing alle relevante informatie over het toetsen en beoordelen duidelijk vastgelegd. De opleiding toetst en beoordeelt op een valide, inzichtelijke en betrouwbare manier. Sterke punten hierbij zijn: het gebruik van toetsmatrijzen en de operationalisering van de (eind)kwalificaties in beoordelingscriteria en in prestatie-indicatoren die zijn vastgelegd in uniforme beoordelingsformulieren. Sterke elementen zijn ook de strikte scheiding tussen begeleiding en beoordeling en het feit dat de beoordelingsformulieren in teamverband worden opgesteld waardoor de kans op verschil in interpretatie en gebruik aanzienlijk wordt verkleind. In principe zet de opleiding bij alle summatieve toetsen meerdere beoordelaars in en betreft het werkveld bij de beoordeling van het Competent handelen. De examencommissie vervult haar taak naar behoren en werkt op een inzichtelijke manier. De controle van de kwaliteit van het toetsen en beoordelen is belegd bij de toetscommissie. Zij rapporteert hierover aan de examencommissie. Het auditteam komt op basis van genoemde sterke punten tot een oordeel 'goed'.

Gerealiseerde eindkwalificaties

Het auditteam is van oordeel, dat de studenten in de verschillende eindwerken – portfolio/leerverslagen, onderzoeksverslagen, eindwerk Godsdienst/Levensbeschouwing en (voor universitaire pabo ook) het artikel en kindportfolio - laten zien dat zij op het vereiste bachelorniveau de competenties van een startbekwaam leraar basisonderwijs hebben verworven. Studenten maken een duidelijke koppeling tussen literatuur en praktijk. Het auditteam is positief over het reflectief vermogen van de studenten dat in de eindwerken naar voren kwam. Alumni en vertegenwoordigers onderschrijven dat het niveau van de afgestudeerden van Hogeschool iPabo aansluit op het niveau waarop zij in de beroepspraktijk geacht worden te functioneren. Een oordeel 'voldoende' is voor deze standaard dus op zijn plaats.

Algemene conclusie:

Hogeschool iPabo biedt een opleiding tot leraar Basisonderwijs aan met een sterke eigen profilering rond interreligieus onderwijs (de i) en oordeelsvorming (de o); een inkleuring die door het werkveld en de studenten wordt herkend en erkend. Heel veel aspecten van deze opleiding zijn goed op orde. Omdat het auditteam onderdelen van het programma en het gerealiseerde niveau als voldoende beoordeelt en de beslisregels van de NVAO in acht neemt, komt het auditteam tot het eindoordeel 'voldoende' voor deze opleiding.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool IPABO Amsterdam Alkmaar te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 25 augustus 2015 naar voren te brengen. Bij e-mail van 3 september 2015 heeft het college van bestuur ingestemd met het voornemen tot besluit.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Opleiding tot leraar Basisonderwijs (240 ECTS; varianten: deeltijd, voltijd; locaties: Alkmaar, Amsterdam) van de Hogeschool iPabo te Amsterdam. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 september 2015 en is van kracht tot en met 29 september 2021.

Den Haag, 30 september 2015

De NVAO
Voor deze:

b/a

A.H. Flierman
Voorzitter

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Goed
Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Voldoende
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Goed
Personeel	6. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.	Goed
Voorzieningen	7. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Voldoende
	8. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Goed
Kwaliteitszorg	9. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Goed
Toetsing	10. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Goed
Gerealiseerde eindkwalificaties	11. De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

- Drs. W.G. van Raaijen is senior adviseur en partner bij Hobéon. Sinds 2004 trad hij veelvuldig op als lead-auditor (voorzitter) van accreditatie-audits in het hoger onderwijs, waaronder bij een flink aantal lerarenopleidingen; voorheen rector van een particuliere school voor voortgezet onderwijs. Van Raaijen is opgeleid als eerstegraads Neerlandicus;
- Dr. A. Ros lector Leren & Innoveren (MLI) bij Fontys Hogeschool Kind & Educatie (FHKE), waarbij ze samenwerkt met 5 pabo-locaties, MLE, MLI, opleiding Pedagogische Management Kinderopvang en academiedirecteur van de Master Leadership in Education (MLE) bij FHKE.
- W.J.J. van Brecht is sinds februari 2014 directeur-bestuurder van Villa Primair; voorheen directeur en vervolgens voorzitter College van Bestuur St. Katholieke Scholen Westelijk Weidegebied (SKSWW);
- F.E. van Gils is derdejaars student aan de Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs (ALPO) van Hogeschool Utrecht.

Het panel werd ondersteund door G.C. Versluis, secretaris (gecertificeerd).